

Health and Safety
Executive

Niezbędnik BHP

dla małych firm budowlanych

„Working Well Together” (Dobra współpraca) to ogólnobranżowa kampania Komitetu Doradczego ds. Budownictwa (Construction Industry Advisory Committee – CONIAC) na rzecz BHP w budownictwie

Więcej informacji na temat inicjatyw lokalnych prowadzonych w ramach tej kampanii można uzyskać pod adresem: <http://wwt.uk.com>

Zmieniając obawę w działanie

Niniejszy niezbędnik BHP zapewnia gotową listę kontrolną obejmującą problemy BHP na małych placach budowy. Jego celem jest pomoc w rozwiązywaniu tych problemów i zapobieganiu ich wystąpieniu oraz zapewnienie zdrowia i bezpieczeństwa wykonawców budowlanych, ich pracowników, klientów oraz osób trzecich. Niezbędnik ten pełni też rolę drogowskazu prowadzącego do bardziej szczegółowych informacji.

Choć od Szczytu Budowlanego w roku 2001 wprowadzono wiele istotnych usprawnień w zakresie BHP w branży budowlanej, niestety nadal każdego tygodnia na placu budowy ginie człowiek, a wielu innych doznaje obrażeń lub cierpi na problemy zdrowotne. Liczba pracowników, którzy zapadają na choroby zawodowe dwukrotnie przewyższa liczbę tych, którzy ulegają wypadkom przy pracy. Każda śmierć to jedna za dużo i można jej uniknąć stosując proste środki ostrożności.

Zalecam korzystanie z tego niezbędnika. Wspólnie możemy sprawić, że praca w budownictwie będzie zdrowsza i bezpieczniejsza.

Stephen Williams.

Stephen Williams

Chief Inspector of Construction (Główny Inspektor Budowlany)
Chair of CONIAC Construction Industry Advisory Committee (Przewodniczący Komitetu Doradczego ds. Budownictwa)

Zarządzanie

Czy zarządzając swoją firmą budowlaną:

- poświęcasz wystarczająco dużo czasu na planowanie, organizowanie i kontrolę prac?
- sprawdzasz jakie praktyki mają miejsce i zwalczasz te, które są niebezpieczne?
- masz do kogo się zwrócić po radę w kwestiach BHP? (można korzystać z **Infolinii HSE** – Inspektoratu Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracy – pod nr tel. **0845 345 0055**);
- jesteś dumny ze swoich standardów?
- uwzględniasz zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa – warto traktować takie zagrożenia jak „wolno postępujące” wypadki.

Więcej informacji:

- 1 Broszura *Health and safety in construction* HSG150 dostępna w Dziale Publikacji Inspektoratu Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracy (HSE Books), nr tel.: 01787 881165
- 2 Witryna internetowa HSE: www.hse.gov.uk/construction
- 3 Witryna internetowa poświęcona podstawowym informacjom na temat zarządzania zdrowiem zawodowym w branży budowlanej (COHME) pod adresem: www.hse.gov.uk/construction/healthrisks
- 4 Witryna internetowa kampanii „Working Well Together” Komitetu Doradczego ds. Budownictwa pod adresem: <http://www.wwt.uk.com>

Zgłaszanie wypadków

Jeśli zatrudniony lub pracujący na placu budowy pracownik ulegnie wypadkowi przy pracy lub zachoruje w związku z wykonywaną pracą, należy:

- Niezwłocznie poinformować Centrum Zgłaszania Wypadków (Incident Contact Centre), w sposób określony poniżej, podając czy w wyniku wypadku dana osoba zmarła czy też doznała poważnych obrażeń, takich jak złamanie, amputacja lub utrata wzroku.
- Zgłaszać wszelkie wypadki przy pracy, które skutkują nieobecnością w pracy przez ponad trzy dni.
- Zgłaszać przypadki chorób zawodowych, jeśli pracownik dostarczy zaświadczenie lekarskie stwierdzające chorobę zawodową.
- Zgłaszać również wypadki, w których osoba trzecia poniesie śmierć lub będzie hospitalizowana.

Informacje do Centrum Zgłaszania Wypadków można przekazywać:

- Pisemnie, przesyłając formularz MISC769 faksem na nr: 0845 300 9924 lub pocztą na adres: **Incident Contact Centre**, Caerphilly Business Park Caerphilly CF83 3GG
- Telefonicznie pod nr tel.: **0845 300 9923**
- Online lub pocztą elektroniczną: www.hse.gov.uk/riddor

Więcej informacji znajduje się w bezpłatnej broszurze HSE:
Incident at work? MISC769

Pracownicy

Czy w przypadku zatrudnienia lub nadzorowania pracy osób na placu budowy, zapewniasz aby osoby te:

- były odpowiednio przeszkolone, kompetentne i wykwalifikowane, aby wykonywać pracę w bezpieczny sposób, bez narażania własnego zdrowia i bezpieczeństwa oraz zdrowia i bezpieczeństwa innych?
- były odpowiednio nadzorowane i otrzymywały jasne polecenia?
- miały dostęp do pomieszczeń sanitarnych?
- były wyposażone w odpowiednie narzędzia, sprzęt, urządzenia oraz odzież ochronną?
- otrzymywały informacje w zakresie BHP (bezpośrednio lub za pośrednictwem przedstawicieli ds. BHP)?
- o ile to konieczne, były objęte badaniami lekarskimi?

Uwaga: Osoba, która pracuje pod nadzorem lub kontrolą danego wykonawcy i dla celów podatkowo-ubezpieczeniowych jest traktowana jako osoba samozatrudniona, dla celów BHP może mieć status pracownika danego wykonawcy. Ochrona osób znajdujących się pod nadzorem danego wykonawcy jest konieczna bez względu na ich status zatrudnienia.

Aby uzyskać więcej informacji, należy się skontaktować z:

Organizacje szkoleniowe (np. Rada ds. Szkoleń Budowlanych) lub **Infolinia HSE** pod nr tel.: **0845 345 0055**

Podwykonawcy

Czy w przypadku zatrudnienia podwykonawców:

- sprawdzasz czy osoby, którym planujesz zlecić prace przestrzegają zasad BHP?
- przekazujesz im informacje BHP potrzebne do wykonania danej pracy?
- omawiasz z nimi prace zanim podejmą stosowne działania?
- sprawdzasz czy otrzymali wszystko co zostało wcześniej uzgodnione (np. bezpieczne rusztowania, odpowiednie urządzenia, dostęp do infrastruktury sanitarno-socjalnej, itp.)?
- sprawdzasz w jaki sposób wykonują pracę i naprawiasz ewentualne błędy?

Lista kontrolna BHP na budowie

Na następnych stronach znajduje się podstawowa lista kontrolna niektórych zagrożeń najczęściej spotykanych na placach budowy. Pytania mają pomóc wykonawcy sprawdzić czy jego plac budowy jest zdrowym i bezpiecznym miejscem pracy.

Lista ta nie jest wyczerpująca.

Bardziej szczegółowe informacje znajdują się w broszurze *Health and safety in construction HSG150* oraz innych publikacjach HSE.

„...czy otwory są zabezpieczone przed upadkami za pomocą wyraźnie oznaczonych i zamocowanych osłon”

Dostęp do miejsca pracy

- Czy każdy ma bezpieczny dostęp do swojego miejsca pracy i może tam bezpiecznie pracować?
- Czy drogi dostępu są utrzymane w dobrym stanie i są wyraźnie oznaczone?
- Czy krawędzie, z których można spaść są zabezpieczone za pomocą podwójnych poręczy ochronnych lub w inny sposób odpowiedni dla zabezpieczania krawędzi?
- Czy otwory są zabezpieczone przed upadkami za pomocą wyraźnie oznaczonych i zamocowanych osłon?

Zbrojarz uległ śmiertelnemu wypadkowi po upadku przez niezabezpieczoną płytę podestową. Do tymczasowego przykrycia szybu windy w istniejącym budynku wykorzystano kilka płyt podestowych.

- Czy plac budowy jest uporządkowany a materiały budowlane są przechowywane zgodnie z zasadami bezpieczeństwa?
- Czy zapewnione oświetlenie jest wystarczające?

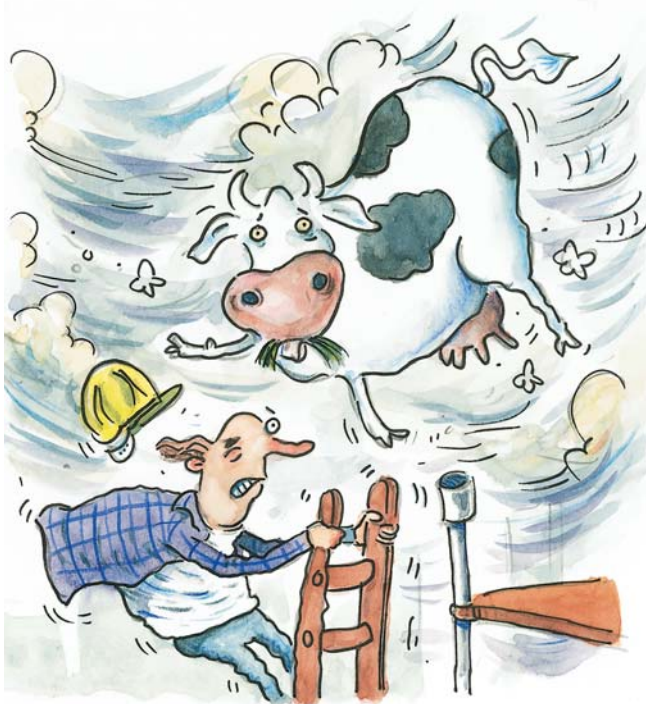
„...czy zapewnione są umywalki, dostęp do gorącej i zimnej (lub ciepłej) bieżącej wody, mydło oraz ręczniki?”

Infrastruktura sanitarno-socjalna

- Czy zapewniony jest dostęp do utrzymywanych w czystości i odpowiednio oświetlonych toalet?
- Czy zapewnione są umywalki, dostęp do gorącej i zimnej (lub ciepłej) bieżącej wody, mydło oraz ręczniki?
- Czy umywalki są wystarczająco duże, aby umyć w nich ręce do łokci i czy są one utrzymywane w czystości?
- Czy zapewnione jest miejsce do zmiany, suszenia i przechowywania odzieży?
- Czy zapewniony jest dostęp do wody pitnej oraz odpowiednie naczynia do picia?
- Czy zapewnione jest pomieszczenie, w którym pracownicy mogą usiąść, przygotować gorący napój i posiłek?
- Czy każdy kto chce skorzystać z pomieszczeń sanitarno-socjalnych ma do nich łatwy i bezpieczny dostęp?
- Czy w pomieszczeniach sanitarno-socjalnych jest ciepło i czy są one wyposażone w odpowiedni system wentylacji?

Więcej informacji znajduje się w bezpłatnych broszurach HSE:

- 1 *Provision of welfare facilities at fixed construction sites CIS18*
- 2 *Provision of welfare facilities at transient construction sites CIS46*

„...czy warunki atmosferyczne nie zagrażają zdrowiu i bezpieczeństwu osób wykonujących pracę?”

Prace na wysokości

- Czy prace zostały odpowiednio zaplanowane i podjęto stosowne środki zapewniające ich bezpieczne wykonanie?
- Czy zostały wzięte pod uwagę ewentualne inne sposoby pracy lub urządzenia, które można zastosować, aby uniknąć prac na wysokości?
- Czy możliwe jest zastosowanie sprzętu zapewniającego ochronę przed upadkiem, np. rusztowania lub ruchomego podestu roboczego?
- Czy można zastosować środki ograniczające skutki upadku oraz wysokość spadania, takie jak siatki ochronne, systemy powstrzymywania upadku lub podesty zabezpieczające?
- Czy warunki atmosferyczne nie zagrażają zdrowiu i bezpieczeństwu osób wykonujących prace?
- Czy uwzględnione zostały wszystkie opcje i zapewniono, aby prace na wysokości były prowadzone przy użyciu maksymalnie bezpiecznych metod?

Więcej informacji znajduje się w bezpłatnej broszurze HSE:

The Work at Height Regulations 2005 (as amended): A brief guide INDG401

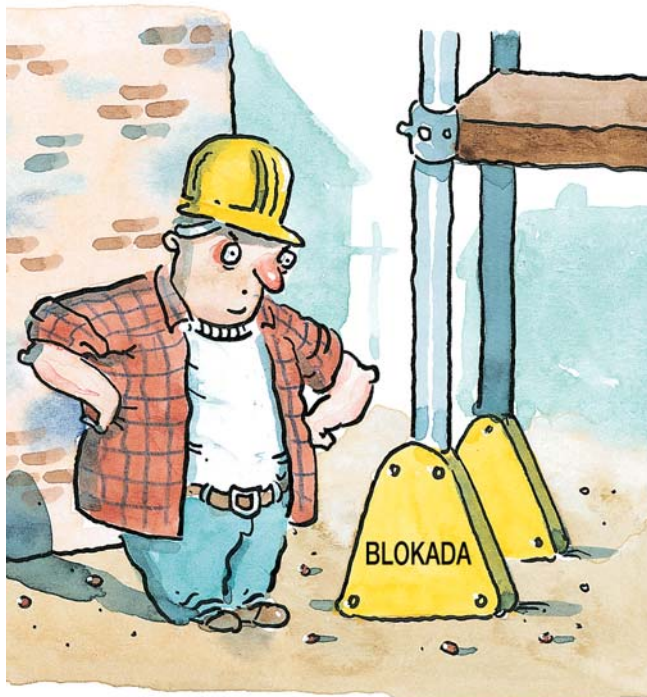
„...czy zamontowano odpowiednie barierki ochronne lub umieszczono ostrzeżenia przestrzegające przed użyciem niekompletnego rusztowania?”

Rusztowania

- Czy rusztowania są wznoszone, modyfikowane i demontowane przez kompetentnych pracowników?
- Czy wszystkie stojaki opierają się na podkładach (a jeśli to konieczne na drewnianych podkładach)?
- Czy wszystkie stojaki, podłużnice, stężenia i rozpórki są na właściwym miejscu?
- Czy rusztowanie jest bezpiecznie przymocowane do budynku lub konstrukcji w wystarczającej liczbie punktów zakotwienia, aby zapobiec jego zawaleniu?
- Czy wszystkie krawędzie rusztowania są wyposażone w podwójne poręcze ochronne i krawężniki lub inne stosowne zabezpieczenia przeciwupadkowe?

Samozatrudniony malarz budowlany zginął w wyniku upadku z pierwszego poziomu rusztowania podczas malowania okna sypialni. W miejscu upadku nie było zamontowanej pośredniej poręczy ochronnej ani krawężnika.

- Czy zapewnione zostały dodatkowe murowane osłony zapobiegające spadaniu materiałów z rusztowań?
- Czy pomosty robocze są całkowicie pokryte płytami podestowymi, a płyty te zostały zainstalowane w sposób zapobiegający potknięciom lub poślizgnięciom?
- Czy zamontowano odpowiednie barierki lub umieszczono ostrzeżenia przestrzegające przed użyciem niekompletnego rusztowania, np. w przypadku pracy na podestach, które nie zostały całkowicie pokryte płytami podestowymi?

„...czy podczas użytkowania rusztowania wieżowego kółka jezdne są zablokowane, a podczas jego przemieszczania na podestach nie znajdują się pracownicy?”

Rusztowania

- Czy waga materiałów znajdujących się na rusztowaniu nie przekracza maksymalnego obciążenia i czy materiały te są równo rozłożone?
- Czy rusztowania są odpowiednio konserwowane?
- Czy rusztowanie lub rusztowanie wieżowe określonego typu jest regularnie kontrolowane przez kompetentną osobę, tj. przynajmniej raz w tygodniu i każdorazowo po jego modyfikacji, uszkodzeniu lub wystąpieniu niekorzystnych warunków atmosferycznych?
- Czy wyniki kontroli są odpowiednio ewidencjonowane?

Malarz spadł z wysokości 6 m w wyniku przewrócenia się rusztowania wieżowego do użytku domowego. Umieścił on drabinę na podeście wieżowym, aby pomalować górne piętro dwupiętrowego domu.

- Czy rusztowania wieżowe są wznoszone w sposób polegający na montażu tzw. poręczy wyprzedzających (montażowych poręczy ochronnych) czy też przy wykorzystaniu otworu w podeście i standardowych elementów rusztowana, a także czy są one stosowane zgodnie z zaleceniami producenta?
- Czy podczas użytkowania rusztowania wieżowego kółka jezdne są zablokowane, a podczas jego przemieszczania na podestach nie znajdują się pracownicy?

„...czy drabiny zostały zabezpieczone u szczytu i przy podstawie, aby zapobiec ich rozsuwaniu na boki oraz odchyleniom od pionu?”

Drabiny

- Drabiny przystawne i rozstawne powinny być stosowane tylko w ostateczności. Czy możliwe jest zakupienie lub wynajęcie alternatywnego sprzętu, który zapewniłby pracownikom bezpieczniejszy dostęp?
- Czy prace wykonywane na drabinach są krótkotrwałe i wiążą się z niewielkim zagrożeniem?
- Czy drabiny są w dobrym stanie?
- Czy drabiny zostały umieszczone na stabilnym podłożu a nie na kruchych lub niebezpiecznych materiałach?
- Czy drabiny zostały zabezpieczone u szczytu i przy podstawie, aby zapobiec ich rozsuwaniu na boki oraz odchyleniom od pionu?

„...czy drabiny zostały ustawione w taki sposób, aby korzystający z nich pracownik nie musiał zbyt daleko sięgać?”

Drabiny

- Czy drabiny wystają przynajmniej na metr powyżej poziomu oparcia? Jeśli nie, czy dostępne są inne uchwyty?
- Czy drabiny zostały ustawione w taki sposób, aby korzystający z nich pracownik nie musiał zbyt daleko sięgać?
- Czy pracownik musi korzystać z ostatnich trzech stopni drabiny rozstawnej? Jeśli tak, drabina jest zbyt krótka.
- Czy pracownik korzystający z drabiny jest kompetentny? Pracownicy korzystający z drabin powinni być przeszkoleni w zakresie ich bezpiecznego użytkowania.

W ciągu czterech lat na skutek upadku z drabiny zmarło 36 osób. Upadki z drabiny stanowią 24% wszystkich upadków, do których dochodzi w budownictwie. Jedna trzecia śmiertelnych upadków dotyczyła malarzy budowlanych i pracowników remontowych.

Pracownik budowlany uległ śmiertelnemu upadkowi z niezabezpieczonej drabiny, po której próbował wejść na płaski dach garażu.

Dodatkowe informacje znajdują się w bezpłatnych broszurach HSE:

- 1 *The Work at Height Regulations 2005 (as amended): A brief guide* INDG401
- 2 *Safe use of ladders and stepladders* INDG402
- 3 *Top tips for ladder safety* INDG405

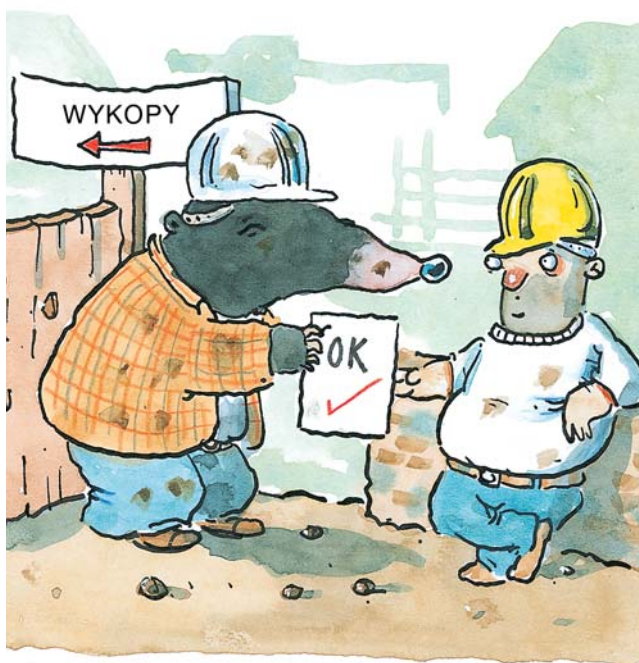
„...czy zastosowano zabezpieczenia krawędzi dachu zapobiegające upadkom pracowników i materiałów?”

Roboty dekarские

- Czy zastosowano zabezpieczenia krawędzi dachu zapobiegające upadkom pracowników i materiałów?
- Czy podczas przemysłowych robót dekarских zainstalowano siatki ochronne zapobiegające upadkom pracowników z krawędzi wiodącej dachu oraz z częściowo zamontowanych płyt dachowych?
- Czy w przypadku stosowania siatek ochronnych zostały one bezpiecznie zawieszane?
- Czy wykorzystywane są materiały kruche, takie jak płyty cementowe oraz świetliki dachowe, które mogą mieć kruchą konstrukcję?
- Czy podjęte zostały środki przeciwdziałające upadkom pracowników przez kruche materiały podczas prac dekarских, przykładowo barierki ochronne, pokrywy zabezpieczające otwory lub podesty robocze?
- Czy na terenie bezpośrednio pod miejscem robót dekarских nie przebywają ludzie?
- Czy dekarze są odpowiednio przeszkoleni i doświadczeni w identyfikacji zagrożeń oraz wykwalifikowani w zakresie wykonywanych prac?

Ponad 50% wypadków śmiertelnych dekarzy stanowią upadki przez kruche materiały, a ponad 30% upadki z krawędzi i przez otwory w dachach.

Dekarz zmarł w wyniku upadku przez niezabezpieczony świetlik w kruchym dachu podczas zdejmowania starego i nakładania nowego pokrycia przemysłowego dachu dwuspadowego.

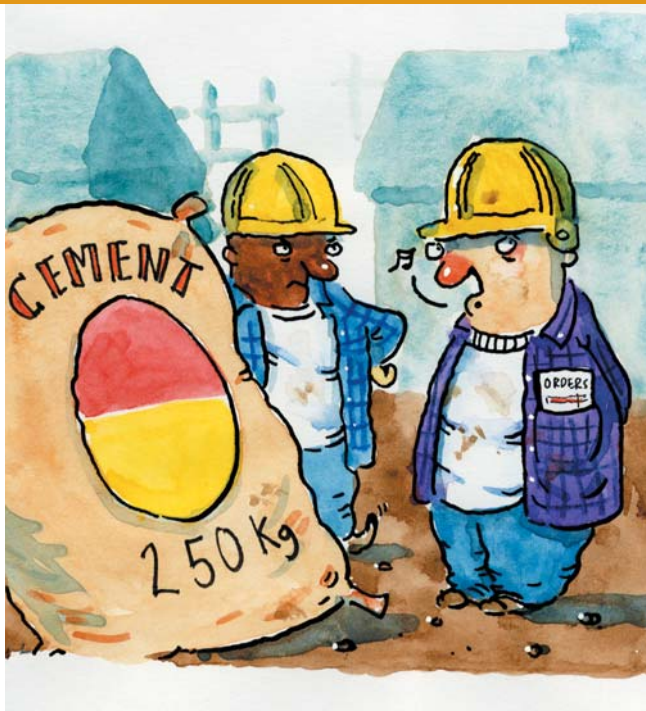

„...czy wykopy są regularnie kontrolowane przez kompetentną osobę?”

Wykopy

- Czy skarpy wykopów zostały odpowiednio umocnione lub wyprofilowane, bądź też nachylone pod bezpiecznym kątem?
- Czy stosowana jest bezpieczna metoda umocnienia skarp bez narażania pracowników na pracę w niezabezpieczonym wykopie?
- Czy pracownicy mają bezpieczny dostęp do wykopu, np. za pomocą wystarczająco długiej i stabilnej drabiny?
- Czy zamontowano barierki lub inne środki ochronne zapobiegające wpadaniu ludzi i pojazdów do wykopu?
- Czy zapewniono odpowiednie płozy hamulcowe zapobiegające wpadaniu do wykopu pojazdów samowładnych?
- Czy istnieje ryzyko, że wykop zagrozi stabilności sąsiednich konstrukcji lub instalacji?
- Czy materiały, odpady i urządzenia są przechowywane w odpowiedniej odległości od krawędzi wykopu, aby zmniejszyć ryzyko zawalenia się wykopu?
- Czy wykopy są regularnie kontrolowane przez kompetentną osobę?

Robotnik zmarł po przygnieceniu przez zwal ziemi podczas instalowania rur w wykopie o głębokości 4 metrów. Wykop był oszalowany, ale robotnik pracował 3 metry poza krawędzią szalunku.

„...czy materiały takie jak cement oraz materiały wiążące można zamawiać w workach po 25 kg?”

Transport manualny

- Czy stosowane są ciężkie materiały, takie jak wiązary dachowe, nadproża betonowe, krawężniki lub materiały workowane, których ręczny transport może sprawiać trudności?

Jeśli tak, czy można:

- wybrać lżejsze materiały?
 - korzystać z wózków, podnośników, ładowarek teleskopowych oraz innych maszyn lub urządzeń, aby ograniczyć ręczne podnoszenie ciężarów do minimum?
 - materiały takie jak cement oraz materiały wiążące zamawiać w workach po 25 kg?
 - uniknąć powtarzalnego przenoszenia ciężkich bloków konstrukcyjnych lub innych elementów murowych o wadze powyżej 20 kg?
- Czy pracownicy zostali pouczeni i przeszkoleni w zakresie bezpiecznego stosowania urządzeń podnośnikowych oraz innych urządzeń transportu bliskiego?
 - Czy pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie bezpiecznego podnoszenia ciężarów?

Więcej informacji znajduje się w bezpłatnej broszurze HSE:

Handling kerbs: Reducing the risks of musculoskeletal disorders (MSDs) CIS57

„...czy pracownicy zostali wyposażeni w odpowiednie obuwie ochronne o dobrej przyczepności do podłoża?”

Ładunek i rozładunek towarów

- Czy sprawdzono czy przewożony ładunek nie uległ przesunięciu ani destabilizacji podczas transportu na plac budowy?
- Czy wokół miejsca przeznaczonego do ładunku/rozładunku utworzono strefę zamkniętą dla osób, które nie uczestniczą bezpośrednio w pracach ładunkowych i rozładunkowych?
- Czy zaplanowana została metoda rozładunku?
- Czy dostępne są aktualne świadectwa inspekcji wydane dla stosowanych urządzeń podnośnikowych?
- Czy konieczny jest dostęp na poziomie naczepy samochodu ciężarowego, czy też możliwe jest wykonanie prac przygotowawczych na ziemi? Jeśli nie jest możliwe:
 - czy dostępny jest bezpieczny sposób wchodzenia na naczepę pojazdu i schodzenia na ziemię?
 - jakie środki ochronne zostały zastosowane, aby zapobiegać upadkowi pracowników z naczepy samochodu ciężarowego?
 - czy pracownicy zostali wyposażeni w odpowiednie obuwie ochronne o dobrej przyczepności do podłoża?

„...czy można uniknąć konieczności cofania pojazdu, stosując na przykład system jednokierunkowy lub zapewniając pole manewru. Jeśli nie, czy cofanie odbywa się przy udziale odpowiednio przeszkolonych manewrowych?”

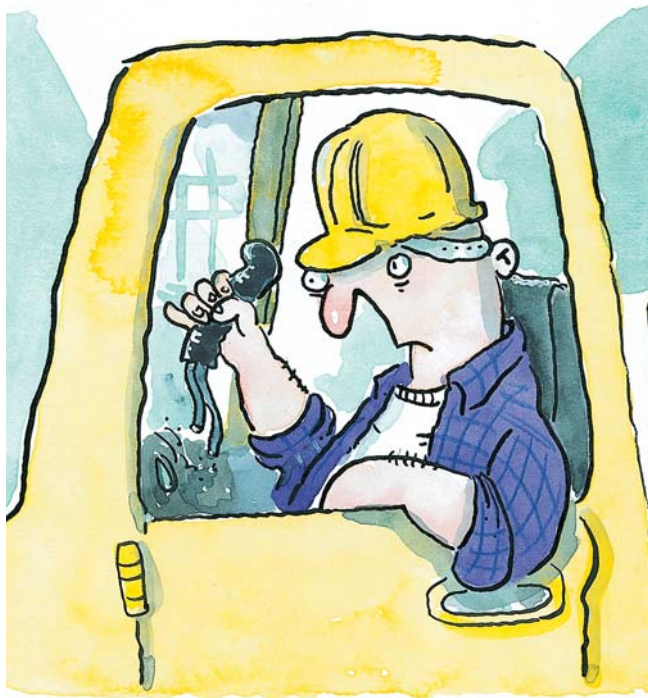
Ruch, pojazdy i maszyny

- Czy ruch pojazdów i pieszych jest rozdzielony?
Jeśli nie jest to możliwe, czy:
 - zamontowane zostały barierki umożliwiające maksymalne oddzielenie ruchu kołowego i pieszego?
 - pracownicy oraz osoby trzecie zamieszkałe lub pracujące na obszarze objętym robotami budowlanymi zostali poinformowani o problemie oraz o koniecznych do podjęcia środkach?
 - umieszczone zostały znaki ostrzegawcze?
- Czy zapewniona jest bezpieczna odległość między ludźmi a pojazdami wyposażonymi w elementy obrotowe, a jeśli nie – czy możliwe jest zastosowanie maszyn, których nadwozie nie wystaje poza obrys gąsienic podczas obrotu (Zero Tail Swing)?

Doświadczony robotnik ziemny zmarł w wyniku przygniecenia przez koparkę obrotową (360°) podczas jej pozycjonowania. Robotnik ten próbował przejść między pojazdem a szalunkiem wykopu.

- Czy można uniknąć konieczności cofania pojazdu, stosując na przykład system jednokierunkowy lub zapewniając pole manewru. Jeśli nie, czy cofanie odbywa się przy udziale odpowiednio przeszkolonych manewrowych?

Osoba pieszka zmarła w wyniku potrącenia przez samochód dostawczy wykonujący manewr cofania w miejscu robót drogowych. Pole manewru było zablokowane przez zaparkowane samochody, a kierowca cofał pojazd nie korzystając z pomocy zewnętrznej.

„...czy pojazdy i maszyny są odpowiednio konserwowane...?”

Ruch, pojazdy i maszyny

- Czy pojazdy i maszyny są odpowiednio konserwowane, np. czy układ kierowniczy, hamulcowy oraz hydrauliczny, a także lusterka i inne elementy poprawiające widoczność są sprawne? Czy ciśnienie w oponach jest odpowiednie i czy opony są w dobrym stanie?
- Czy kierowcy zostali odpowiednio przeszkoleni i posiadają stosowne kwalifikacje oraz są w stanie kierować danym pojazdem lub obsługiwać określoną maszynę?
- Czy ładunki zostały odpowiednio zabezpieczone?
- Czy zapewniono, aby ludzi przewożono wyłącznie przeznaczonymi do tego celu pojazdami?
- Czy zapewniono, aby maszyny i pojazdy nie były użytkowane na niebezpiecznych zboczach?
- Jeśli konieczne jest prowadzenie prac na terenie nachylonym lub przejazd przez taki teren, czy sprawdzone zostało bezpieczeństwo użytkowania maszyn i pojazdów na tym terenie?

„...czy narzędzia i maszyny zostały odpowiednio dobrane do danej pracy?”

Narzędzia i maszyny

- Czy narzędzia i maszyny zostały odpowiednio dobrane do danej pracy?
- Czy zabezpieczono wszystkie niebezpieczne elementy, takie jak biegi, napędy łańcuchowe, wystające wały silnika?
- Czy założone zostały osłony i czy osłony te są w dobrym stanie technicznym?
- Czy narzędzia i maszyny są utrzymywane w dobrym stanie technicznym, a wszystkie zabezpieczenia działają prawidłowo?
- Czy wszyscy operatorzy są przeszkoleni i kompetentni?

Pracownik wykonujący odwierty zmarł w wypadku, w którym jego spodnie zostały wciągnięte przez obsługiwane przez niego obrotowe wrzeciono rdzeniowe.

„...czy operatorzy podnośników są przeszkoleni i kompetentni?”

Podnośniki

- Czy urządzenie zostało zainstalowane przez kompetentną osobę?
- Czy operatorzy podnośników są przeszkoleni i kompetentni?
- Czy udźwig podnośnika został wyraźnie oznaczony?
- Czy dostępny jest aktualny raport kontrolny oraz świadectwo inspekcji podnośnika?

Pracownik budowlany zmarł w wyniku wypadku, w którym został ściśnięty między koszem i nieruchomą konstrukcją podnośnika towarowego. Podnośnik nieoczekiwanie się poruszył w wyniku zerwania blokad zabezpieczających. Podnośnik nie był odpowiednio konserwowany ani objęty aktualnym raportem kontrolnym.

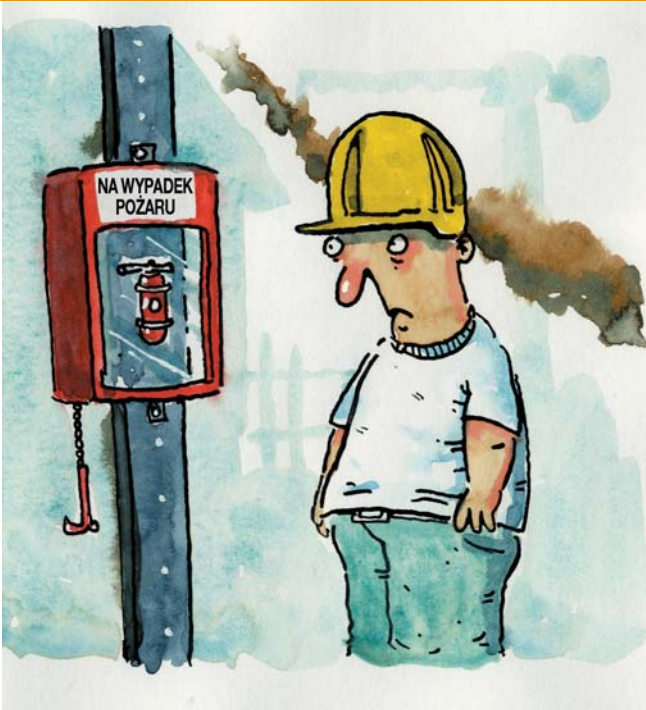
- Czy podstawa podnośnika jest odpowiednio ogrodzona, aby chronić ludzi przed uderzeniem przez wszelkie elementy podnośnika znajdujące się w ruchu?
- Czy drzwi rozładunkowe pozostają zamknięte dopóki platforma nie znajdzie się w pozycji rozładunku?

„...czy zapewniono drogi ewakuacyjne w odpowiedniej ilości i czy są one przejezdne?”

Sytuacje awaryjne

- Czy dostępne są procedury awaryjne, na przykład na wypadek ewakuowania placu budowy w przypadku pożaru?
- Czy osoby przebywające na placu budowy znają procedury awaryjne?
- Czy dostępne są urządzenia alarmowe i czy urządzenia te są sprawne?
- Czy istnieje możliwość kontaktu ze służbami ratowniczymi z placu budowy?
- Czy zapewniono drogi ewakuacyjne w odpowiedniej ilości i czy drogi te są przejezdne?
- Czy zapewniono dostateczne środki pierwszej pomocy?

„...czy zapewnione zostały odpowiednie gaśnice przeciwpożarowe?”

Pożar

- Czy ilość łatwopalnych materiałów, cieczy i gazów została ograniczona do minimum?
- Czy są one odpowiednio przechowywane?
- Czy butle z gazem łatwopalnym są zwracane po zakończeniu zmiany na miejsce przechowywania wyposażone w odpowiedni system wentylacji?
- Czy palenie i korzystanie z innych źródeł zapłonu w miejscach przechowywania lub stosowania gazów lub cieczy łatwopalnych jest zakazane?
- Czy butle gazowe oraz przewody doprowadzające i akcesoria są odpowiednio konserwowane i utrzymywane w dobrym stanie?
- Czy kiedy butle gazowe nie są w użytku ich zawory są w pełni zakręcone?
- Czy odpady łatwopalne i zapalne są regularnie usuwane i przechowywane w przeznaczonych do tego celu pojemnikach lub kontenerach?
- Czy zapewnione zostały odpowiednie gaśnice przeciwpożarowe?

Robotnik drogowy uległ śmiertelnemu wypadkowi w wyniku wybuchu zbiornika na benzynę. Zbiornik został opróżniony z benzyny i osadów, przewietrzony i uznano, że nie zawiera gazu, jednak gorące odpryski metalu przy spawaniu doprowadziły do zapalenia benzyny w pompach/rurach, które wciąż były przyłączone do zbiornika.

„...czy zidentyfikowane zostały wszystkie substancje i materiały niebezpieczne...?”

Substancje niebezpieczne

- Czy zidentyfikowane zostały wszystkie substancje i materiały niebezpieczne, takie jak azbest, ołów, rozpuszczalniki, farby, cement oraz pył krzemionkowy (powstały w wyniku np. cięcia krawężnika lub płyt chodnikowych)?
- Czy sprawdzono czy nie jest konieczne zlecenie prac z azbestem na placu budowy wykonawcy, który posiada pozwolenie na prowadzenie takich prac? (Większość prac z azbestem wymaga pozwolenia, choć możliwe jest prowadzenie prac z materiałami zawierającymi azbest, w ograniczonym zakresie, bez takiego pozwolenia).
- Czy ustanowiono i wdrożono środki ostrożności, w celu zapobiegania lub kontroli narażenia na działanie substancji niebezpiecznych poprzez:
 - prowadzenie prac w inny sposób, aby całkowicie wyeliminować ryzyko?
 - stosowanie materiałów o mniejszej szkodliwości?
 - używanie narzędzi z funkcją odsysania pyłu?
 - używanie narzędzi z funkcją eliminacji wody?

„...czy pracownicy zostali odpowiednio poinstruowani i przeszkoleni...?”

Substancje niebezpieczne

- Czy pracownicy zostali odpowiednio poinstruowani i przeszkoleni w zakresie zagrożeń związanych ze stosowanymi lub wytwarzanymi na placu budowy substancjami niebezpiecznymi oraz sposobów unikania tych zagrożeń?
- Czy dostępne są procedury zapobiegające kontaktowi z mokrym cementem (który może prowadzić do chorób skóry oraz oparzeń)?
- Czy osoby, które mają kontakt z określonymi substancjami niebezpiecznymi (np. ołów, krzemionka, cement, substancje uczulające takie jak kleje lub lakiery dwuskładnikowe) są objęte badaniami lekarskimi?

Więcej informacji znajduje się w bezpłatnych broszurach HSE:

- 1 *Asbestos kills: Protect yourself! You are more at risk than you think* INDG419
- 2 *Understanding health surveillance at work* INDG304
- 3 *Cement* CIS26
- 4 *Asbestos kills: A quick guide to protecting yourself* Broszura kieszonkowa INDG418

A także w odpłatnych materiałach HSE:

- 1 *Asbestos essentials: Task manual* HSG210
- 2 *Introduction to asbestos essentials* HSG213
- 3 *How are you managing? Dealing with the risk of asbestos in buildings* DVD ISBN 978 0 7176 2862 9

„...czy zapewnione zostały odpowiednie środki ochrony słuchu i czy są one stosowane w miejscach prowadzenia głośnych prac?”

Hałas

- Czy poziom narażenia pracowników na hałas został zmierzony i oceniony?
- Czy pracownicy zostali odpowiednio poinstruowani i przeszkoleni w zakresie zagrożeń związanych z hałasem na placu budowy oraz sposobów unikania tych zagrożeń?
- Czy możliwe jest ograniczenie poziomu hałasu przez zastosowanie innych metod pracy lub ciszszej pracujących maszyn, np. przez zamontowanie tłumików w gniotownikach oraz innych urządzeniach i maszynach?
- Czy pracownicy, którzy nie uczestniczą bezpośrednio w wykonywanej pracy przebywają w odpowiedniej odległości od źródła hałasu?
- Czy zapewnione zostały odpowiednie środki ochrony słuchu i czy są one stosowane w miejscach prowadzenia głośnych prac?
- Czy oznaczone zostały strefy ochrony słuchu?
- Czy prowadzone są badania słuchu u osób narażonych na wysoki poziom hałasu?

„...czy narzędzia wibracyjne są stosowane przez każdego pracownika przez ograniczony czas?”

Wibracje ręka-ramię

- Czy narażenie na wibracje ręka-ramię zostało wyeliminowane lub maksymalnie ograniczone dzięki zastosowaniu odpowiednich metod pracy i maszyn?
 - Czy narzędzie wybrane do pracy to narzędzie o najniższym poziomie wibracji, które może skutecznie wykonać daną pracę?
 - Czy narzędzia wibracyjne, takie jak rozbijarki do betonu, szlifierki kątowe lub wiertarki udarowe są, o ile to możliwe, stosowane przez każdego pracownika przez ograniczony czas?
- Czy pracownicy zostali poinstruowani i przeszkoleni w zakresie zagrożeń związanych z wibracjami ręka-ramię występujących na placu budowy oraz sposobów unikania tych zagrożeń?
- Czy narzędzia wibracyjne są odpowiednio konserwowane, włącznie z utrzymaniem odpowiedniej ostrości elementów i wiertel?
- Czy prowadzone są badania lekarskie osób narażonych na wysoki poziom wibracji ręka-ramię, szczególnie jeśli osoby te są narażone na długotrwałe wibracje?

Więcej informacji znajduje się w następujących broszurach i filmach opracowanych przez HSE:

- 1 *Control the risks from hand-arm vibration* INDG175
- 2 *Hand-arm vibration: Advice for employees* INDG296
- 3 *Hard to handle: Hand arm vibration – manage the risk* Film wideo
ISBN 978 0 7176 1881 1

„...czy sprzęt i narzędzia są sprawdzane przez użytkowników, kontrolowane wizualnie na placu budowy i testowane przez kompetentną osobę?”

Instalacje elektryczne i inne

- Czy doprowadzono wszystkie konieczne media przed rozpoczęciem prac i czy zidentyfikowano instalacje znajdujące się na placu budowy (np. instalacja elektryczna lub gazowa) i czy ewentualnie podjęto skuteczne działania w celu odpowiedniego zabezpieczenia tych instalacji?
- Czy sprzęt i narzędzia są podłączane do prądu o niskim napięciu, np. czy stosowane są narzędzia zasilane na baterie lub instalacje niskonapięciowe?
- Czy przewody i kable są wyposażone w odpowiednie osłony?
- Czy wszystkie przyłączenia do sieci zostały wykonane w prawidłowy sposób i przy zastosowaniu właściwych łączników?
- Czy sprzęt i narzędzia są sprawdzane przez użytkowników, kontrolowane wizualnie na placu budowy i testowane przez kompetentną osobę?
- Czy zlokalizowano i oznaczono ukryte kable elektryczne lub inne instalacje (np. przy pomocy lokalizatora i planów) i czy podjęte zostały środki zapobiegawcze zapewniające bezpieczeństwo pracy?
- Czy tam gdzie występują napowietrzne linie elektryczne wyłączono zasilanie prądu, bądź też podjęto inne środki zapobiegawcze, takie jak oznaczenie za pomocą bramek lub taśmy znakującej?

Kierowca został porażony prądem kiedy obsługiwany przez niego podnośnik hydrauliczny, służący do wyładowania odpadów z samochodu, zahaczył o napowietrzną linię elektryczną o napięciu 11kV.

„...czy teren prac jest zabezpieczony przed nieupoważnionym wstępem?”

Ochrona osób trzecich

- Czy teren prac jest zabezpieczony przed nieupoważnionym wstępem?
- Czy teren robót drogowych jest ogrodzony i oświetlony?
- Czy osoby trzecie są chronione przed spadającymi materiałami?
- Czy po zakończeniu prac w danym dniu:
 - teren jest zabezpieczany przed nieupoważnionym wstępem?
 - wszystkie drabiny są usuwane, a ich szczeble przykrywane, tak aby nie mogły zostać użyte?
 - wykopy i otwory są przykrywane lub ogradzane?
 - wszystkie maszyny są unieruchamiane, aby zapobiec ich nieupoważnionemu użyciu?
 - cegły i materiały są składowane w bezpieczny sposób?
 - substancje łatwopalne lub niebezpieczne są zamykane w pomieszczeniach przeznaczonych do ich przechowywania?

Chłopiec zmarł po upadku z rusztowania na bloku mieszkalnym. On i jego koledzy weszli na rusztowanie z ogólnodostępnego korytarza w bloku.

Więcej informacji znajduje się na filmie instruktażowym DVD opracowanym przez HSE:

Kidsafe ISBN 978 0 7176 6221 0

Publikacje HSE dotyczące budownictwa

Health and safety in construction HSG150 ISBN 978 0 7176 6182 4

The safe use of vehicles on construction sites HSG144
ISBN 978 0 7176 1610 7

Safe work in confined spaces: Confined Spaces Regulations 1997. Approved Code of Practice, Regulations and guidance L101
ISBN 978 0 7176 1405 9

Health and safety in roof work HSG33 ISBN 978 0 7176 1425 7

Protecting the public: your next move HSG151 ISBN 978 0 7176 1148 5

Safe use of lifting equipment: Lifting Operations and Lifting Equipment Regulations 1998. Approved Code of Practice L113
ISBN 978 0 7176 1628 2

Managing health and safety in construction. Construction (Design and Management) Regulations 2007. Approved Code of Practice L144
ISBN 978 0 7176 6223 4

Backs for the future: Safe manual handling in construction HSG149
ISBN 978 0 7176 1122 5

Construction (Head Protection) Regulations 1989. Guidance on Regulations L102 ISBN 978 0 7176 1478 3

Safe use of work equipment: Provision and Use of Work Equipment Regulations 1998. Approved Code of Practice and guidance L22
ISBN 978 0 7176 6295 1

Filmy wideo i DVD opracowane przez HSE

How are you managing? Dealing with the risk of asbestos in buildings
Film DVD ISBN 978 0 7176 2862 9

Hard to handle Film wideo ISBN 978 0 7176 1881 1

Kidsafe Film DVD ISBN 978 0 7176 6221 0

Aby zamówić materiały opracowane przez HSE, należy się skontaktować z Działem Publikacji (HSE Books):

HSE Books

Tel: 01787 881165

Fax: 01787 313995

www.hsebooks.co.uk

Publikacje HSE

Zarówno płatne jak i bezpłatne publikacje HSE można zamówić pocztą pod adresem HSE Books, PO Box 1999, Sudbury, Suffolk CO10 2WA, telefonicznie pod nr tel.: 01787 881165, faksem pod nr: 01787 313995 lub online pod adresem: www.hsebooks.co.uk (płatne publikacje Inspektoratu można też zakupić w księgarniach, a bezpłatne broszury można pobrać na stronach serwisu Inspektoratu pod adresem: www.hse.gov.uk).

Informacje na temat zdrowia i bezpieczeństwa można otrzymać kontaktując się z Inspektoratem telefonicznie pod nr Infolinii: 0845 345 0055, faksem pod nr: 0845 408 9566, przez telefon tekstowy nr: 0845 408 9577, pocztą elektroniczną: hse.infoline@natbrit.com lub pocztą tradycyjną: HSE Information Services, Caerphilly Business Park, Caerphilly CF83 3GG).

Niniejsza broszura określa zasady dobrej praktyki, których przestrzeganie nie jest obowiązkowe, ale mogą być one pomocne przy podejmowaniu decyzji o tym jak postępować.

Niniejsza publikacja jest dostępna odpłatnie w zestawach 5 egzemplarzy, które można zamówić w Dziale Publikacji (HSE Books), ISBN 978 0 7176 6232 6. Pojedyncze egzemplarze są dostępne bezpłatnie, wersja online jest dostępna pod adresem: www.hse.gov.uk/pubns/indg344.pdf.

© *Prawa autorskie zastrzeżone dla Crown* Niniejsza publikacja może być powielana bez ograniczeń, z wyłączeniem wykorzystania dla celów reklamy, rekomendacji lub sprzedaży. Data pierwszej publikacji: 07/08. Jako źródło publikacji należy wskazać HSE.

INDG344PL(wersja 2)

Data wydruku 07/08

Druk i publikacja: HSE
